

“Đây là con gái tôi, cô làm bạn của nó nhé, nó rất ngoan và ít bạn ngoài VN lắm”. Người cha nói với tôi như vậy ngay từ khi vừa gặp tôi lần đầu ở Boston.

Bruce Weigl là một nhà thơ, nhà văn nổi tiếng đương đại người Mỹ. Ông đã đến chiến tranh Việt Nam trong hai năm 1967-1968. Trong số những tác phẩm của ông có những tác phẩm nói về thời chiến mà ông tham dự như: *The Monkey Wars* (1984), *Song of Napalm* (1988), *The Circle of Hanh* (2000), *Declension in the Village of Chung Luong* (2008) (Chung Luong là tên làng của Hannah, con gái nuôi ông).

Trích Wikipedia: He also published a memoir that year titled The Circle of Hanh: A Memoir. Many of Weigl's poems are inspired by the time he spent in the U.S. Army and Vietnam. In The Circle of Hanh, Weigl writes, The war took away my life and gave me poetry in return... the fate the world has given me is to struggle to write powerfully enough to draw others into the horror.

**Hannah (thứ hai từ phải sang) bên cạnh nhà thơ Nguyễn Quang Thiều trong buổi buổi diễn dân ca VN tại buổi lễ mừng tác phẩm Umass Boston -
của: Bruce Weigl**

1. Khi tôi kết thúc cuộc trò chuyện đầu tiên với cô gái như những người VN kia thì người cha hỏi tôi, giọng đầy sự quan tâm: “Cô thấy phát âm tiếng Việt của con gái tôi như thế nào?”. Tôi bày tỏ sự thán phục: “Cô ấy nói tiếng Việt giống người Bắc rất thuần và tiếng Việt của cô ấy thật đẹp. Chắc cô ấy cũng giỏi sang Mỹ phải không?”. Đôi chân mày của người cha giãn ra, vẻ mặt đầy hân hoan và hạnh phúc: “Con bé sang đây đã 13 năm”.

Tôi nhìn hai cha con, lòng đầy nghi hoặc. Làm thế nào để người cha Mỹ kia giữ gìn tiếng Việt cho đứa con gái Việt trong suốt 13 năm nay trong khi ông không biết nói tiếng Việt? Cô gái tôi gặp kia đã thừa hưởng phép, nói năng dễ dàng và đáng yêu như một cô gái Bắc Hà chính hiệu dù được giáo dục trong một gia đình nên nếp xưa đã gây cho tôi những ngạc nhiên liên tiếp. Và rồi sự ngạc nhiên trong tôi đã chuyển thành thán phục, khi tôi được nghe bạn bè kể về cuộc sống và nuôi con nuôi này.

Đó là một ngày của 13 năm trước, người đàn ông Mỹ sang VN và tìm được cô nhi vì nên đem một bé gái như làm con nuôi. Khi ấy, ông đã nói với những người có trách nhiệm cô nhi viện: “Hôm nay, tôi nhận con quý vị một đứa bé VN, tôi hứa sau này sẽ trả lại quý vị một cô gái VN.

Đồ thức hiện tại của anh, trong ngày này năm qua và cũng ông đã thay phiên nhau chăm sóc tâm hồn Việt cho cô bé, cả đến cuối tuần họ lại cho cô bé đến nhà ông và có người Việt sống ở cô bé nói chuyện bằng tiếng Việt. Người cha cũng “tranh thủ” bên bà ông và Việt của mình ở Mỹ, gặp ai ông cũng báo họ “nói tiếng Việt với con gái tôi” và tôi không phải là người đầu tiên đến ông nhà. Người cha này cũng tìm hiểu văn hóa VN, cho con gái ăn thức ăn VN để cho con quen dần khi cô bé trở lại quê cha đất tổ sẽ không xưa tay bắt mắt trước những món quê nhà. Ông nói rằng sẽ thật là tiếc nếu con gái mình không hiểu gì về văn hóa Việt, đời sống Việt. Tháng 8-2009, cô gái sẽ trở về và làm việc tại VN sau khi tốt nghiệp đại học ở Mỹ. Ông nói: “Đó là của anh của con gái tôi và cũng là mong muốn của tôi. Tôi thật sự lo cho con gái nhưng tôi luôn muốn con bé tiếp cận trên quê cha đất tổ của nó”.

Cô kể rằng khi nhàn nhàn nuôi mình, ngẫm lại cha đã từng học tiếng Việt, tìm hiểu văn hóa VN từ đời chùa, miếu mà ở đời phong tục tập quán hàng ngày. Đến nay, tuy ông không nói được tiếng Việt nhưng hiểu tiếng Việt khá nhiều. Và điều quan trọng nhất là ông đã dạy dỗ và “giữ gìn” cô theo cách của một ông bà VN.

Buổi biểu diễn sáng tác Tròn vòng đời học Umass Boston cuối tháng 6 vừa qua, cô đã cùng với nhà thơ Nguyễn Quang Thiều và nhóm nghệ sĩ bạn VN làm thành một đời biếu di dân ca, vừa hát say sưa vừa gõ nhịp theo nhịp bài quan họ Bắc Ninh lơ lửng.

Tôi thút sọt muợn nói với ông tôi cọt mọt vì ông (và gia đình) đã giữ gìn và nuôi dưỡng mọt tâm hồn VN bẹt ngọt tọt cọt thọt ngọt yêu cọt a mình. Mọt ngọt i bẹt cọt a tôi khi bẹt chuyợn này đã nói rọt: “Ông y đọt tọt mọt nọt văn hóa lọt nên ông y bẹt trọt trọt mọt nọt văn hóa lọt khác”. Còn tôi, tôi chọt nghĩ đọt giọt: ông y là mọt ngọt i cha thọt cọt thọt, và khi làm mọt ngọt i cha, ngọt i ta sọt bẹt cách đọt làm đọt u gọt tọt nhọt cho con mình.

Con đã làm gián đoạn những gian đoạn của bố, những gian đoạn đi đến với cái chết và những mất mát trong nó.

Những, con đã đến đây.

Trong buổi sáng mà chúng ta đã mua Hà Nội, con tiếp nói tiếng Anh buổi sáng và trong đôi mắt đen của con, những dòng sông của Bình Lũc vẫn chảy êm đềm.

Đôi mắt con nhìn thấy đôi mắt tôi đang bao la tình thương khi con đến với tôi.

Bố mẹ nói với con rằng con là dòng sông của bố hoặc con là bông hoa của bố, hay con là con chim vàng anh xinh xắn của bố.

Những, bố không muốn dùng những từ để miêu tả con, bố không muốn con bị gì đó trong những ý nghĩa của từ.

Và vì thế, bố yên lặng. Bố ngắm nhìn con...

BRUCE WEIGL

Đây là một trong rất nhiều bài thơ mà Bruce Weigl đã làm tặng con gái mình. Bài thơ bằng tiếng Anh những có tựa đề tiếng Việt không đâu là Con gái bố. Bruce đã dịch bài thơ này trong buổi đầu tiên tại thư viện Menard, Boston vào cuối tháng 6-2009, khi đó ông nhìn con gái đầy thương cảm.

Bên dưới khán phòng, Hoàng Nguyễn Weigl đã khóc và rất nhiều người khác cũng đã khóc vì cảm động. Bài thơ này được in trong tập thơ mới nhất của Bruce: Declension in the village of Chung Luong.

TRẦN THU HOA

Tô Vũ rất tiếc không được dịch nguyên văn bài thơ bằng chữ Mã "Con gái bố" (không có đâu) của thi sĩ Bruce Weigl mà chỉ có được tìm kiếm.